

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Kenniscentrum Kwaliteit van Leren

SAMEN WERKEN AAN LEERWERKTAKEN WPL2a

Een beschrijvend onderzoek

**Janneke van der Steen
Miranda Timmermans
Frederieke van Eersel- van der Linden**

SAMEN WERKEN AAN LEERWERKTAKEN WPL2a
Een beschrijvend onderzoek

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	Plan WPL2a	5
3.	Doel van het onderzoek en onderzoeksvraag.....	7
4.	Opzet van het Onderzoek.....	8
4.1	Onderzoek deel 1: Vragenlijst en interview.....	8
	<i>Respondenten</i>	9
	<i>De vragenlijst</i>	9
	<i>Het interview</i>	13
4.2	Verwerking resultaten	13
5.	Resultaten onderzoek deel 1	14
5.1	Resultaten vragenlijst docentexperts	14
	<i>Stellingen docentexperts</i>	14
	<i>Open vraag docentexperts</i>	17
5.2	Resultaten vragenlijst vakdidactici.....	18
	<i>Stellingen vakdidactici</i>	18
	<i>Open vraag vakdidactici</i>	20
5.3	Resultaten interviews.....	22
5.4	Conclusie onderzoek deel 1	23
6.	Opzet van Onderzoek	26
6.1	Onderzoek deel 2: interview activiteiten Fase 2 WPL2a	26
	<i>Respondenten</i>	26
	<i>Interview</i>	26
6.2	Verwerking resultaten	27
7.	Resultaten onderzoek deel 2	27
8.	Conclusie onderzoek deel 2	30
9.	Eindconclusie en Aanbevelingen	31
10.	Vervolg WPL2a en Flankerend onderzoek.....	32
11.	Bijlagen	35
	Bijlage 1 Overzicht activiteiten Fase 2	35
	Bijlage 2 Leerpunten werkplekleren in school volgens vakdidactici.....	37
	Bijlage 3 Overzicht doelen Fase 2 uit interview	38

SAMEN WERKEN AAN LEERWERKTAKEN WPL2A

Een beschrijvend onderzoek

1. Inleiding

ILS-HAN is in het kader van “Opleiden in de school” partner in vijf opleidingsscholen. Onder een opleidingsschool verstaat men *‘een partnerschap van één of meer opleidingen voor leraren primair respectievelijk voortgezet onderwijs met één of meer scholen primair respectievelijk voortgezet en/of beroepsonderwijs’* (NVAO, 2009)¹. Sinds 2009 worden opleidingsscholen, samenwerkingsverbanden tussen scholen en lerarenopleiding, officieel erkend door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De vijf opleidingsscholen waar ILS-HAN partner is zijn erkende opleidingsscholen.

Binnen Opleidingsscholen staat het samen opleiden door opleidingsinstituut en scholen en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor dit opleiden van nieuwe startbekwame leraren centraal. Een van de eisen voor opleidingsscholen is dat 40% van het curriculum van de opleiding plaatsvindt op de werkplek, op de school. Onder de naam ‘Samen opleiden’ geven ILS-HAN en de partnerscholen² inhoud en vorm aan de 40% opleiden op de werkplek.

In 2010/2011 zijn de partners uit de opleidingsscholen gestart met het ontwikkelen en uitvoeren van “werkplekleren 1” (afgekort: WPL1) voor het eerste opleidingsjaar van de lerarenopleiding. Tijdens WPL1 zijn eerstejaarsstudenten gedurende twee perioden uit het opleidingsjaar twee dagen op de werkplek (partnerschool). Tijdens die twee dagen lopen ze stage en volgen ze een programma over de generieke kennisbasis. De generieke kennisbasis beschrijft de kennisbasiseisen op pedagogisch-didactisch niveau. Opleiders in de school en opleiders van ILS-HAN vormen samen op de partnerscholen opleidingsteams voor WPL1. In de opleidingsteams wordt het programma ten aanzien van de generieke kennisbasis voor de eerstejaars studenten doorontwikkeld en uitgevoerd, waarbij expliciet aandacht is voor de koppeling van de inhoud aan de praktijk op de partnerschool. Ook de begeleiding van de studenten in het verwerken van de inhoud van de generieke kennisbasis komt nadrukkelijk aan bod.

¹ NVAO. (2009). *Toetsingskader opleidingsschool*. Den Haag: Nederlands Vlaamse accreditatie organisatie en Inspectie van het Onderwijs.

² Met partnerscholen worden de scholen voortgezet onderwijs bedoeld die samen met andere scholen binnen hun bestuur en ILS-HAN de opleidingsschool vormen en partner zijn in opleiden in de school. Partnerscholen en scholen wordt in dit verslag door elkaar gebuikt, maar hebben dezelfde betekenis.

WPL1 is aan het einde van het schooljaar 2011/2012 geëvalueerd. Twee belangrijke uitkomsten in de evaluatie waren: 1. het samen werken aan het traject WPL1 heeft een positieve invloed gehad op de samenwerking tussen partnerscholen en lerarenopleiding; en 2. de samenwerking en de communicatie kunnen en mogen nog meer geïntensiveerd worden.

In navolging van WPL1 is in schooljaar 2011/2012 het traject 'werkpleklers 2a', afgekort WPL2a, gestart. In WPL2a³ komt de focus, net zoals de focus in het tweede opleidingsjaar van de opleiding, meer te liggen op de vakspecifieke kennisbasis in plaats van op de generieke kennisbasis. De vakspecifieke kennisbasis omvat de vakspecifieke kennis die een startbekwame leraar minimaal moet hebben. Gezien de ervaringen uit de opleidingsteams WPL1 en de noodzaak om de samenwerking en communicatie te intensiveren, werken ook nu docenten uit de partnerscholen en docenten van ILS-HAN (vakdidactici) samen om WPL2a voor te bereiden en uit te voeren.

Vanuit ILS-HAN en de scholen is men benieuwd wat de effecten van de samenwerking bij WPL2a zullen zijn; hiervoor wordt een flankerend onderzoek gestart. Dit flankerend onderzoek heeft het karakter van een beschrijvend onderzoek.

In dit rapport wordt het plan voor WPL2a beschreven, de onderzoeksopzet en de resultaten beschreven. Tot slot worden de conclusies en aanbevelingen gepresenteerd.

³ Werkpleklers 2a en Werkpleklers 2b vormen samen de praktijkcomponent uit de hoofdfase van de opleiding tot leraar voortgezet onderwijs. Werkpleklers 2a heeft tweedejaarsstudenten als doelgroep en werkpleklers 2b derdejaarsstudenten.

2. Plan WPL2a

In het tweede opleidingsjaar staat de vakspecifieke kennisbasis centraal. Dit betekent dat het curriculum voor tweedejaarsstudenten op de lerarenopleiding en op de partnerscholen vakken, vakinhouden en vakdidactiek als focus heeft. De vakspecifieke kennisbasis wordt ingedeeld in Kennisbasis Gamma (o.a. Aardrijkskunde, Geschiedenis en Economie), Kennisbasis Talen (o.a. Nederlands, Engels, Duits) en Kennisbasis Exact (o.a. Biologie, Natuurkunde en Scheikunde) (zie: <http://kennisbasis.nl/>). Daarnaast heeft ook de generieke kennisbasis nog steeds een plek in het tweede opleidingsjaar en dus ook binnen WPL2a.

Om het traject WPL2a voor studenten op de partnerscholen goed vorm en inhoud te geven is er gekozen om de ontwikkeling en uitvoering van WPL2a anders te organiseren dan WPL1.

De voorbereiding en uitvoering van WPL2a zal plaatsvinden in drie fasen:

Fase 1: Ontwikkeling *op hoofdlijnen* van de leerwerktaken op basis van de vakspecifieke kennisbasis,

Fase 2: Ontwikkeling van leerwerktaken *in de context* van de partnerschool en

Fase 3: Uitvoering en begeleiden van de leerwerktaken tijdens stageperiode op de partnerschool.

In fase 1 gaan vijf leerwerkgroepen van start met ieder een eigen inhoudelijk thema: 1. Exact, 2. Moderne Vreemde talen, 3. Geschiedenis/M&M (Mens en Maatschappij), 4. Nederlands en 5. Generieke kennisbasis. Elke leerwerkgroep bestaat uit vijf tot tien docentexperts (vakdocenten van de opleidingsschool, een of twee per school) en een vakdidacticus van ILS-HAN. Elk van de leerwerkgroepen werkt in fase 1 (Ontwikkeling op hoofdlijnen) aan het ontwikkelen van kaderstellende leerwerktaken. Er zijn voor de leerwerkgroepen zes gemeenschappelijke bijeenkomsten gepland in het najaar van 2011.

In tabel 1 is aangegeven hoeveel mensen er per opleidingsschool deelgenomen hebben aan de bijeenkomsten in de eerste fase.

Tabel 1: aantal personen per opleidingsschool per thema - leerwerkgroep

	OidSchool 1	OidSchool 2	OidSchool 3	OidSchool 4	OidSchool 5	Vakdidactici ILS-HAN
1. Exact			1	1	2	1
2. Moderne vreemde talen		1	2	2	1	1
3. Geschiedenis/Mens en Maatschappij		1	1	1	1	1
4. Nederlands		2		1	1	1
5. Generieke kennis basis	2	2	2	2	1	2

In fase 2 (Ontwikkeling van leerwerktaken *in de context*) worden de leerwerktaken vervolgens in samenwerking met SPD-en (School Practicum Docenten⁴) van de partnerscholen doorontwikkeld tot leerwerktaken die aansluiten bij de specifieke context van een school. Tegelijkertijd wordt in fase 2 besproken hoe de begeleiding en beoordeling van de ontwikkelde leerwerktaken eruit moet komen te zien. Deze activiteiten vinden plaats op elk van de afzonderlijke opleidingsscholen.

In fase 3 (Uitvoering en begeleiden van de leerwerktaken) worden de leerwerktaken als opdracht voor de tweedejaarsstudenten in de praktijk ingezet en ze dienen als uitgangspunt in de begeleiding en beoordeling van deze studenten tijdens de stage op de opleidingsschool.

De aanname achter bovenbeschreven manier van werken is dat, omdat in fase 1 en 2 docentexperts, SPD-en en vakdidactici van ILS-HAN samen leerwerktaken (door)ontwikkelen, er van elkaar geleerd wordt en dientengevolge het partnerschap versterkt wordt. Versterking van het partnerschap wordt zichtbaar in :

- Gevoel van gezamenlijkheid: Gevoel van partner in de opleidingsschool, gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het opleiden en gezamenlijk eigenaar van leerwerktaken
- Gezamenlijk denkkader voor het opleiden van tweedejaars studenten
- Kennis van elkaars opleidingspraktijk (instituut en school)

Door het nastreven van deze doelen gaat men er tegelijkertijd vanuit dat de begeleiding en beoordeling van studenten in het tweede leerjaar ook zal verbeteren.

⁴ Binnen dit rapport gebruiken we naam 'School practicum docent' voor de dagelijkse begeleider van studenten op school tijdens de stage, dit is echter niet de benaming voor de dagelijkse begeleider bij alle Opleidingsscholen. Wanneer in dit rapport de term School practicum docent (SPD) wordt gebruikt worden daar wel alle dagelijkse begeleiders van tweedejaars studenten op de vijf opleidingsscholen bedoeld.

3. Doel van het onderzoek en onderzoeksvraag

Doel van dit onderzoek is om te beschrijven of de opzet van WPL2 a waarbij docentexperts en SPD-en van opleidingsscholen en vakdidactici van ILS-HAN samen leerwerktaken ontwikkelen leidt tot leren en versterking van het partnerschap en of het volgens betrokkenen van invloed is op de begeleiding en beoordeling van studenten tijdens hun tweedejaarsstage.

Dit leidt tot de volgende onderzoeksvraag:

Wat zijn de opbrengsten van gezamenlijk leerwerktaken ontwikkelen binnen “Samen Opleiden” WPL2a?

Bij de onderzoeksvraag zijn op basis van de beschreven aanname en doelen een aantal deelvragen geformuleerd:

1. Is er sprake van samenwerking tussen alle betrokkenen bij het gezamenlijk leerwerktaken ontwikkelen bij WPL2a in fase 1 en 2?
2. Op welke manier heeft het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken bij WPL2a volgens betrokkenen een bijdrage geleverd aan het gevoel van partnerschap?
3. In hoeverre is het gevoel van eigenaarschap bij betrokkenen toegenomen door het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken bij WPL2a?
4. In hoeverre heeft het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken bij WPL2a volgens betrokkenen een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het opleiden van tweedejaars studenten?
5. In hoeverre heeft het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken bij WPL2a volgens betrokkenen geleid tot meer kennis van elkaars opleidingspraktijk?
6. Welke kwaliteitscriteria voor de begeleiding en beoordeling van leerwerktaken kunnen onderscheiden worden?
7. Is de kwaliteit van begeleiding volgens betrokkenen verbeterd door het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken bij WPL2a?
8. Is de kwaliteit van beoordeling volgens betrokkenen verbeterd door het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken bij WPL2a?

Er is nadrukkelijk een deelvraag geformuleerd over de samenwerking binnen het partnerschap (Deelvraag 1), omdat het van belang is om vast te stellen of de leerwerktaken inderdaad tot stand zijn gekomen door samenwerking tussen docentexperts en SPD-en van de scholen en vakdidactici van ILS-HAN. Er wordt namelijk vanuit gegaan dat juist deze samenwerking van belang is voor het bereiken van de doelstellingen van WPL2a

Deelvraag 6 is toegevoegd om te achterhalen welke kwaliteitscriteria voor begeleiden en beoordelen van studenten gehanteerd worden als doelstellingen van WPL2a. Deze criteria kunnen bevraagd worden om vast te stellen of de begeleiding en beoordeling is verbeterd op deze criteria.

4. Opzet van het Onderzoek

Het onderzoek heeft het karakter van een beschrijvend onderzoek, de opzet van het onderzoek sluit aan bij de opzet in drie fasen van het traject WPL2a.

In hoofdlijnen betekent dit dat in het eerste deel van het onderzoek middels een korte vragenlijst en groepsinterviews gegevens verzameld worden over de opbrengsten van Fase 1 (Ontwikkeling van leerwerktaken *in hoofdlijnen*).

Daarnaast willen we, door middel van de vragenlijst en het interview, ook vaststellen welke specifieke activiteiten in Fase 2 (Ontwikkeling van leerwerktaken *in de context*) zullen gaan plaatsvinden en welke doelen de betrokkenen in Fase 3 met deze activiteiten hopen te bereiken bij de begeleiding en beoordeling. Op deze manier willen we inzichtelijk maken welke kwaliteitsaspecten voor begeleiding en beoordeling betrokkenen zouden willen verbeteren door het samen ontwikkelen van leerwerktaken. De deelvragen 1, 2, 4, 5 en 6 zullen hiermee beantwoord worden.

Vervolgens wordt het tweede deel van het onderzoek uitgevoerd waarin, na de uitvoering van WPL2a, in Fase 3 het gehele traject geëvalueerd wordt met een uitgebreide vragenlijst voor alle betrokkenen. Deelvraag 1, 2, 3, 4, 5, 7 en 8 worden beantwoord. Omdat de vragenlijst het tweede deel van het onderzoek zal worden opgezet op basis van de uitkomsten van het eerste onderzoek, worden hier allereerst de opzet en de resultaten voor het eerste deel van het onderzoek gepresenteerd. Daarna komt het tweede deel van het onderzoek aan de orde.

4.1 Onderzoek deel 1: Vragenlijst en interview

In fase 1 wordt informatie verzameld voor het beantwoorden van de deelvragen 1, 2, 4 en 5 over het partnerschap, de samenwerking en de kennis die het traject heeft opgeleverd en deelvraag 6 over de kwaliteitscriteria die betrokkenen noemen voor begeleiding en beoordeling. Tevens wordt in kaart gebracht op welke wijze en met welke activiteiten de docentexperts voornemens

zijn fase 2 (Ontwikkeling van leerwerktaken *in de context*) op de eigen school uit te voeren om de samenwerking met de SPD-en tot stand te brengen.

Om deze vragen te kunnen beantwoorden wordt een vragenlijst afgenomen bij de docentexperts en vakdidactici van de leerwerkgroepen die gezamenlijk leerwerktaken hebben ontwikkeld. Ook wordt er een groepsinterview met hen gehouden.

Respondenten

Voor het eerste onderdeel van dit onderzoek zijn de vijf leerwerkgroepen benaderd (zie ook tabel 1). In totaal hebben 20 docentexperts uit de vijf opleidingsscholen en vijf vakdidactici van ILS-HAN meegewerkt aan de vragenlijst en het interview. Dit betekent een respons van 75% (25 van de 33 betrokkenen). Het invullen van de vragenlijst en het interview heeft plaatsgevonden tijdens een van de geplande bijeenkomsten van de leerwerkgroep in het najaar van 2011.

De verdeling van de respondenten die meegewerkt hebben over elk van de vijf leerwerkgroepen is weergegeven in tabel 2. De resultaten laten zien dat er *geen* collega's van opleidingsschool 1 meegewerkt hebben.

Tabel 2: aantal respondenten per leerwerkgroep

	OidSchool 1	OidSchool 2	OidSchool 3	OidSchool 4	OidSchool 5	Vakdidactici ILS-HAN
1. Exact			1	1	2	1
2. Moderne vreemde talen		1	2	2	1	1
3. Geschiedenis/Mens en Maatschappij				1	1	1
4. Nederlands		1		1	1	1
5. Generieke kennis basis		1	1	2	1	1

De vragenlijst

De vragenlijst beoogt informatie te generen over het gevoel van partnerschap, gezamenlijke uitgangspunten en de kennis die het samenwerken aan leerwerktaken heeft opgeleverd (Deelvraag 2, 4 en 5) en om inzicht te krijgen in de activiteiten die docentexperts van plan zijn te organiseren op de eigen scholen met SPD-en ten behoeve van fase 2 (Ontwikkeling leerwerktaken *in context*) (Deelvraag 1).

Om de eerste deelvragen te kunnen beantwoorden zijn stellingen geformuleerd. Daarnaast krijgen de docentexperts en de vakdidactici een open vraag voorgelegd.

De vragenlijst wordt voorgelegd aan de docentexperts van de opleidingsscholen en de vakdidactici van ILS-HAN; niet alle vragen hoeven door beide respondentgroepen beantwoord te worden.

1. Stellingen

De vragenlijst bestaat uit in totaal 13 stellingen, verdeeld over drie onderwerpen. In tabel 3 is schematisch weergegeven hoe de verdeling van de stellingen is over de onderwerpen en door welke doelgroep (docentexperts – vakdidactici) de stellingen beantwoord worden.

Tabel 3: Verdeling van de stellingen over onderwerp en naar doelgroep

	Thema			Doelgroep	
	<i>Gevoel van partnerschap</i>	<i>Gezamenlijk denkkader</i>	<i>Kennis</i>	<i>Docentexperts</i>	<i>Vakdidactici</i>
Stelling 1	1			1	1
Stelling 2	1			1	
Stelling 3	1			1	1
Stelling 4		1		1	1
Stelling 5		1		1	1
Stelling 6		1		1	1
Stelling 7		1		1	1
Stelling 8		1		1	1
Stelling 9			1	1	
Stelling 10			1	1	
Stelling 11			1	1	
Stelling 12			1		1
Stelling 13			1		1

Voor elke stelling wordt gevraagd in welke mate de respondent het eens is met de stelling. De stellingen worden beoordeeld op een vierpuntsschaal: 1. Niet, 2. Enigszins, 3. Tamelijk sterk en 4. In zeer sterke mate.

Gevoel van gezamenlijkheid

Om een beter beeld te krijgen van de invloed van het samen ontwikkelen van leerwerktaken op het gevoel partner te zijn in het opleiden en het gevoel gezamenlijk verantwoordelijk te zijn voor het opleiden worden in de vragenlijst de volgende stellingen die gaan over het gevoel deel uit te maken van het partnerschap “Opleiden in de School” voorgelegd:

1. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik me echt partner voel in het samen opleiden van studenten. (docentexperts en vakdidactici)
2. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben er voor gezorgd dat ik me meer verbonden voel met het programma zoals dat voor tweedejaars uitgevoerd wordt op het ILS. (alleen docentexperts)
3. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben voor mij een bijdrage geleverd aan het gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid in het samen opleiden van studenten. (docentexperts en vakdidactici)

Gezamenlijke denkkader voor samen opleiden

Onder 'gezamenlijke uitgangspunten' wordt bevraagd of het samen ontwikkelen van leerwerktaken de ontwikkeling van gezamenlijke uitgangspunten die het opleiden van tweedejaars studenten kunnen ondersteunen heeft versterkt, door de volgende stellingen voor te leggen:

4. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal over werkplekieren. (docentexperts en vakdidactici)
5. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader over werkplekieren. (docentexperts en vakdidactici)
6. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het begeleiden van stagiaires en lio's. (docentexperts en vakdidactici)
7. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het beoordelen van de leeropbrengst van stagiaires en lio's. (docentexperts en vakdidactici)
8. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het ontwikkelen van leerwerktaken. (docentexperts en vakdidactici)

Verkregen kennis van leerwerktaken en opleidingspraktijk

Om een beter beeld te krijgen van de invloed van het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken op de kennis die het traject heeft opgeleverd wordt aan de docentexperts en de vakdidactici gevraagd ook een aantal stellingen te beantwoorden.

De stellingen voor de docentexperts zijn:

9. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik meer kennis heb gekregen van het opleidingstraject voor tweedejaarsstudenten binnen de opleiding (ILS).
10. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben er voor gezorgd dat ik meer kennis/vaardigheid bezit om samen met studenten leerwerktaken te ontwikkelen.
11. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat de vakdidacticus van mijn groep meer kennis heeft gekregen van het opleidingstraject en de opleidingsmogelijkheden binnen onze school.

De stellingen voor de vakdidactici luiden:

12. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat de docentexperts meer kennis hebben gekregen van het opleidingstraject voor tweedejaarsstudenten binnen de opleiding (ILS).
13. De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik als vakdidacticus meer kennis heb gekregen van het opleidingstraject en de opleidingsmogelijkheden binnen de scholen

2. Open vragen

In de vragenlijst zijn twee open vragen opgenomen.

De eerste open vraag is gesteld aan docentexperts en heeft tot doel vast te stellen hoe de samenwerking tussen docentexperts en vakdidactici in fase 2 (Ontwikkeling leerwerktaken *in context*) vorm en inhoud gegeven gaat worden en of er sprake zou zijn van het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken. De open vraag is:

- Welke activiteiten ga jij in fase 2 van het WPL2a project ondernemen richting de dagelijkse begeleiders van studenten binnen jouw school?

De tweede open vraag is gekoppeld aan het onderdeel 'kennis' en is voorgelegd aan de vakdidactici. De open vraag luidde:

- Wat heb je tijdens dit traject geleerd over (de mogelijkheden) voor het werkplekleren van studenten in de scholen?

De bedoeling was om meer concrete beelden te krijgen van de kennis die vakdidactici hebben opgedaan over de opleidingsscholen en de mogelijkheden die opleidingsscholen hebben om studenten kennis te laten op doen over de vakspecifieke kennisbasis.

Het interview

Het doel van het interview met de vijf leerwerkgroepen is te achterhalen welke veranderingen in de begeleiding en beoordeling docentexperts en vakdidactici hopen te bereiken in Fase 3. Op die manier wordt getracht een beeld te krijgen van welke begeleidings- en beoordelingscriteria de docentexperts en vakdidactici in de leerwerkgroepen hanteren voor het uitvoeren van de leerwerktaken (Deelvraag 6). Hiervoor zal met elke leerwerkgroep een interview in de vorm van een gesprek gehouden worden over de vraag:

“Wat denken/hopen jullie dat er door het WPL2a traject gaat veranderen in de begeleiding en beoordeling van studenten door de SPD-en op de verschillende scholen?”

4.2 Verwerking resultaten

De resultaten worden anoniem verwerkt.

De antwoorden op de vragenlijsten zullen worden uitgewerkt in tabellen met frequenties en gemiddelden. Gemiddelden worden berekend door aan de vier scoremogelijkheden de volgende vier waarden te koppelen:

‘Niet’ = 0, ‘Enigszins’ = 1, ‘Tamelijk sterk’ = 2 en ‘In zeer sterke mate’ = 3.

Voor de vakdidactici zullen enkel de frequenties uitgewerkt worden omdat het om slechts vijf respondenten gaat. De open vragen zullen worden gecategoriseerd en geanalyseerd.

De interviews worden letterlijk uitgeschreven, waarna de uitspraken worden gecategoriseerd en geanalyseerd.

5. Resultaten onderzoek deel 1

5.1 Resultaten vragenlijst docentexperts

20 Docentexperts van opleidingsscholen hebben de vragenlijst met 11 stellingen en een open vraag beantwoord. Per onderdeel – gevoel van partnerschap, gezamenlijk denkkader voor samen opleiden en verkregen kennis – worden de resultaten gepresenteerd en toegelicht.

Stellingen docentexperts

De resultaten van docentexperts voor de stellingen die gaan over het gevoel deel uit te maken van een partnerschap zijn te zien in tabel 4.

Tabel 4: Frequenties gevoel van partnerschap docentexperts

		Niet	Enigszins	Tamelijk sterk	In zeer sterke mate	Totaal
1	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik me echt partner voel in het samen opleiden van studenten	0	11	5	4	20
2	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik me meer verbonden voel met het programma zoals dat voor tweedejaars uitgevoerd wordt op het ILS	0	9	10	1	20
3	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben voor mij een bijdrage geleverd aan het gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid in het samen opleiden van studenten	0	6	11	3	20

Te zien is dat de docentexperts aangeven in ieder geval te hebben ervaren dat het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken in meer of mindere mate heeft bijgedragen aan het gevoel partner te zijn in het samen opleiden. 'Niet' wordt op geen van de stellingen gekozen.

Uit de gemiddelden in tabel 5 kan afgeleid worden dat op elk van de drie stellingen boven het 1,5 (het midden op de vierpuntsschaal 0 – 3) gescoord wordt. Wat opvalt is dat het gevoel voor gezamenlijke verantwoordelijkheid de hoogste score krijgt en het gevoel van partner zijn in het samen opleiden leidt tot de grootste onderlinge verschillen tussen de docentexperts.

Tabel 5: Gemiddelden en standaarddeviaties gevoel van partnerschap docentexperts

		Gemiddelde	Standaarddeviatie
1	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik me echt partner voel in het samen opleiden van studenten	1,65	0,79
2	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik me meer verbonden voel met het programma zoals dat voor tweedejaars uitgevoerd wordt op het ILS	1,60	0,58
3	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben voor mij een bijdrage geleverd aan het gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid in het samen opleiden van studenten	1,85	0,65

De resultaten ten aanzien van de stellingen over het gezamenlijk denkkader dat is ontstaan door het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken laten meer variatie zien (tabel 6).

Tabel 6: Frequenties gezamenlijk denkkader docentexperts

	Niet	Enigszins	Tamelijk sterk	In zeer sterke mate	Totaal	
4	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal over werkplekieren	1	7	6	4	18*
5	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader over werkplekieren	1	2	13	3	19*
6	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het begeleiden van stagiaires	0	9	9	1	19*
7	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het beoordelen van de leeropbrengst van stagiaires	0	9	9	2	20
8	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het ontwikkelen van leerwerktaken	0	2	12	6	20

* Totalen wijken af omdat antwoorden van respondenten die twee antwoorden hebben gegeven op een stelling zijn weggelaten

Docentexperts geven vooral aan dat een gezamenlijk denkkader is ontstaan over werkplekieren (stelling 6) en voor het ontwikkelen van leerwerktaken (stelling 8). Dit is vanzelfsprekend ook terug te zien in de gemiddelden in tabel 7 waar deze twee stellingen het hoogste gemiddelde scoren, respectievelijk 1,95 en 2,20. De laagste scores doen zich voor bij de stellingen naar

begeleiden en beoordelen: het samen ontwikkelen van leerwerktaken heeft daar slechts in geringe mate een bijdrage aan geleverd.

Tabel 7: Gemiddelden en standaarddeviaties gezamenlijk denkkader docentexperts

		Gemiddelde	Standaarddeviatie
4	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal over werkplekieren	1,72	0,87
5	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader over werkplekieren	1,95	0,69
6	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het begeleiden van stagiaires	1,58	0,59
7	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het beoordelen van de leeropbrengst van stagiaires	1,65	0,65
8	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het ontwikkelen van leerwerktaken	2,20	0,60

In hoeverre docentexperts het gevoel hebben dat er geleerd is tijdens het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken – het onderdeel ‘kennis’- is te zien aan de resultaten in tabel 8.

Tabel 8: Frequentie tabel verkregen kennis docentexperts

		Niet	Enigszins	Tamelijk sterk	In zeer sterke mate	Totaal
9	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik meer kennis heb gekregen van het opleidingstraject voor tweedejaarsstudenten binnen de opleiding (ILS)	0	6	12	2	20
10	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik meer kennis/vaardigheid bezit om (samen met studenten) leerwerktaken te ontwikkelen	2	3	7	7	19*
11	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat de vakdidacticus van mijn groep meer kennis heeft gekregen van het opleidingstraject en de opleidingsmogelijkheden binnen onze school	4	11	3	0	18*

* Totalen wijken af omdat antwoorden van respondenten die twee antwoorden hebben gegeven op een stelling zijn weggelaten

In tabel 9 zijn de gemiddelden en standaarddeviaties afgebeeld voor deze stellingen.

Te zien is dat de docentexperts aangeven zeker geleerd te hebben over het opleidingstraject van tweedejaarsstudenten van de lerarenopleiding en over het ontwikkelen van leerwerktaken (stelling 9 en stelling 10). De gemiddelde score is op stelling 10 het hoogst, maar ook de standaarddeviatie is hier hoog.

Tot slot blijkt dat ze moeilijk kunnen inschatten of de vakdidacticus ook geleerd heeft van dit traject (stelling 11). Ze geven hier nagenoeg unaniem een lage score.

Tabel 9: Gemiddelden en standaarddeviatie kennis docentexperts

		Gemiddelde	Standaard - deviatie
9	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik meer kennis heb gekregen van het opleidingstraject voor tweedejaarsstudenten binnen de opleiding (ILS)	1,80	0,60
10	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik meer kennis/vaardigheid bezit om (samen met studenten) leerwerktaken te ontwikkelen	2,00	0,97
11	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat de vakdidacticus van mijn groep meer kennis heeft gekregen van het opleidingstraject en de opleidingsmogelijkheden binnen onze school	0,94	0,22

Open vraag docentexperts

Aan het einde van de vragenlijst is aan de docentexperts gevraagd welke activiteiten zij gaan ondernemen richting de SPD-en van studenten binnen de eigen opleidingsschool. Doel van deze vraag was om vast te stellen of er in de tweede fase sprake zou zijn van het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken en hoe deze samenwerking er dan uit zou komen te zien.

Docentexperts hebben een of meerdere activiteiten beschreven. Alle activiteiten zijn meegenomen in de analyse.

De antwoorden op deze vraag zijn doorgenomen en geanalyseerd. De antwoorden leverden 17 verschillende activiteiten op die ondergebracht konden worden in vijf soorten activiteiten, te weten; Informatie geven, Begeleiden van SPD-en, Evalueren/feedback en informatie vragen, samen leerwerktaken ontwikkelen en een rest groep waarvan de activiteiten nog niet bekend waren of dat bekend was dat er geen activiteiten zouden plaatsvinden in Fase 2 (zie ook bijlage 1). De resultaten staan in tabel 10.

Tabel 10: Soorten activiteiten die docentexperts noemen voor fase 2

Soort activiteit	Aantal keer genoemd
Informatie geven	10
Begeleiden van SPD-en	8
Evaluëren/Feedback/informatie vragen SPD	8
Samen leerwerktaken ontwikkelen	Eventueel: 1
Niets/nog onbekend	6

Tien docentexperts geven aan dat ze activiteiten zullen ondernemen waarbij de dagelijks begeleider informatie zal ontvangen en acht docentexperts geven aan dat ze in fase 2 activiteiten zullen ondernemen om de dagelijks begeleider te begeleiden. Acht docentexperts zullen de dagelijkse begeleider ook een duidelijke rol geven in fase 2 door hem/haar om informatie of feedback te vragen of samen te evalueren. Zes docentexperts weten nog niet wat er gaat gebeuren en een docentexpert geeft aan *eventueel* ook met SPD-en leerwerktaken te gaan ontwikkelen. Kortom, vastgesteld kan worden dat op basis van de hier gegeven antwoorden nog beperkt sprake lijkt te zijn van samenwerking in fase 2 zoals bedoeld bij de opzet van het WPL2a ontwikkelingstraject.

5.2 Resultaten vragenlijst vakdidactici

De vijf vakdidactici van ILS-HAN hebben de vragenlijst met negen stellingen en een open vraag beantwoord. Per onderdeel – gevoel van partnerschap, gezamenlijk denkkader en kennis – worden de resultaten gepresenteerd en toegelicht.

Stellingen vakdidactici

De resultaten van docentexperts voor de stellingen die gaan over het gevoel deel uit te maken van een partnerschap zijn te zien in tabel 11. Te zien is dat het merendeel van de vakdidactici (namelijk drie) aangeven dat het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken enigszins heeft bijgedragen aan het eigen gevoel deel uit te maken van een partnerschap, voor twee vakdidactici is het meer dan dat. Eenzelfde patroon is terug te zien bij de stelling over de gezamenlijke verantwoordelijkheid, met dit verschil dat het samen ontwikkelen van leerwerktaken of ‘enigszins’ of juist ‘in sterke mate’ heeft bijgedragen.

Tabel 11: Frequentie gevoel partnerschap vakdidactici

		Niet	Enigszins	Tamelijk sterk	In zeer sterke mate	Totaal
1	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik me echt partner voel in het samen opleiden van studenten	0	3	1	1	5
3	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben voor mij een bijdrage geleverd aan het gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid in het samen opleiden van studenten	0	3	0	2	5

De antwoorden op de vijf stellingen die gaan over het gezamenlijk denkkader voor WPL2a laten zien dat de meningen van de vijf vakdidactici hierover erg verschillen vakdidactici (tabel 12).

Het lijkt er op dat de bijeenkomsten het meest hebben bijgedragen aan het ontwikkelen van een gemeenschappelijk taal, een gezamenlijk denkkader over beoordelen en vooral aan een gezamenlijk denkkader over het ontwikkelen van leerwerktaken. De minste bijdrage is volgens de vakdidactici geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor werkpleklers en het begeleiden van stagiaires.

Tabel 12 Frequentie gezamenlijk denkkader vakdidactici

		Niet	Enigszins	Tamelijk sterk	In zeer sterke mate	Totaal
4	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan het ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal over werkpleklers	0	1	1	1	3*
5	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader over werkpleklers	1	2	1	0	4*
6	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het begeleiden van stagiaires	1	2	1	0	4*
7	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het beoordelen van de leeropbrengst van stagiaires	0	2	2	1	5
8	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het ontwikkelen van leerwerktaken	0	1	3	1	4*

* Totalen wijken af omdat niet alle stellingen zijn beantwoord of doordat respondenten die twee antwoorden hebben gegeven op een stelling zijn weggelaten

In tabel 13, waarin de resultaten over kennis worden gepresenteerd, is te zien dat de vakdidactici inschatten dat de docentexperts meer kennis hebben gekregen van het opleidingstraject voor tweedejaarsstudenten. Daarnaast hebben twee vakdidactici in zeer sterke mate meer kennis gekregen van het opleidingstraject en de opleidingsmogelijkheden op de scholen en twee vakdidactici geven aan dat dat niet het geval is geweest.

Tabel 13 Frequentie kennis vakdidactici

		Niet	Enigszins	Tamelijk sterk	In zeer sterke mate	Totaal
12	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat de docentexperts meer kennis hebben gekregen van het opleidingstraject voor tweedejaarsstudenten binnen de opleiding (ILS)	0	2	2	1	5
13	De bijeenkomsten van de leerwerkgroep WPL2a hebben ervoor gezorgd dat ik als vakdidacticus meer kennis heb gekregen van het opleidingstraject en de opleidingsmogelijkheden binnen de scholen	2	0	0	2	4*

* Totalen wijken af omdat niet alle stellingen zijn beantwoord of doordat respondenten die twee antwoorden hebben gegeven op een stelling zijn weggelaten

Open vraag vakdidactici

Aan het einde van de vragenlijst is aan vakdidactici gevraagd om aan te geven, als ze meer kennis hebben gekregen van het opleidingstraject en de opleidingsmogelijkheden binnen de scholen (stelling 13), hierbij een toelichting te geven wat ze dan precies geleerd hebben door dit traject:

“Wat heb je tijdens dit traject geleerd over (de mogelijkheden) voor het werkplekleren van studenten in de scholen?”

De antwoorden op deze vraag zijn doorgenomen en geanalyseerd. De antwoorden leverden 7 verschillende leerpunten op die zijn onder te verdelen in twee categorieën, te weten:

1. Randvoorwaarden voor werkplekleren in de scholen en
2. Knelpunten bij werkplekleren in de scholen.

De genoemde randvoorwaarden zijn; voldoende tijd, duidelijke communicatie, theoretische basis en duidelijke aansturing. Als knelpunten worden genoemd diversiteit, afhankelijkheid en onduidelijkheid (zie ook bijlage 2). De resultaten staan in Tabel 14.

Tabel 14: Leerpunten die vakdidactici noemen als resultaat van WPL2a

Soort Leerpunt	Aantal keer genoemd	Citaat antwoorden open vraag
Randvoorwaarden voor werkpleklers in de scholen	6	<p><u>Tijd</u>: "Er zijn veel mogelijkheden als er aan randvoorwaarden wordt voldaan zoals => voldoende tijd (taakuren)"</p> <p><u>Communicatie</u>: "kortere communicatielijnen (nu veel ruis in communicatie)"</p> <p><u>Theoretische basis</u>: "Middels opfrisdagen kan er volgens mij gewerkt worden aan theoretische bagage"</p> <p><u>Duidelijke Aansturing</u>: "Organisatorische kaders nodig om ruis te voorkomen => op scholen en ILS-breed"</p> <p>"Aansturing is belangrijk (als leerwerkgroep en in het totaal van de activiteiten van de opleidingsschool"</p>
Knelpunten bij werkpleklers in de scholen	5	<p><u>Diversiteit</u>: "'Divers niveau van SPD-en-waar steek je op in?'"</p> <p>"Diversiteit is groot (in beginsituatie, doelen, verwachtingen)"</p> <p><u>Afhankelijkheid</u>: "Afhankelijkheid van de HAN van de afzonderlijke scholen en daar binnen de structuur, cultuur etc."</p> <p><u>Onduidelijkheid</u>: "Onzekerheid over de precieze invulling van de diverse fasen en de verwachtingen van schoolleiders en anderen zorgt voor stagnatie in het proces"</p> <p>"Door veranderende VO programma's van de HAN moeilijk af te stemmen/ informatie te geven "in ontwikkeling""</p>

Wat opvalt is dat de vakdidactici van ILS-HAN gedurende het traject vooral kennis hebben opgedaan over het *proces* dat is doorlopen en hoe dat nog verbeterd zou kunnen worden. Uit de antwoorden blijkt niet dat ze nieuwe inzichten hebben gekregen over de mogelijkheden, kansen en werkelijkheid van het opleiden van tweedejaars studenten in de scholen. Dit kan gelegen zijn in het feit dat er tijdens de leerwerkgroepen nog niet of nauwelijks is gesproken over de school

als kansrijke werkplek waarin studenten gaan leren. Het zou ook kunnen dat ‘moeilijkheden’ in het proces (onduidelijkheid, onvoldoende aansturing, diversiteit, etc.) gesprekken over de school als leeromgeving voor tweedejaarsstudenten in de weg hebben gestaan.

5.3 Resultaten interviews

In de interviews is aan de docentexperts gevraagd welke doelen zij hebben met de activiteiten in fase 2 (Ontwikkeling leerwerktaken *in context*) als het gaat om de begeleiding en beoordeling door SPD-en. Zo wordt een beeld verkregen van wat de docentexperts verstaan onder kwaliteit in begeleiden en beoordelen van tweedejaarsstudenten.

De uitspraken in de interviews zijn gecategoriseerd en dit heeft acht doelen (categorieën) opgeleverd die docentenexperts beschrijven voor de tweede fase van WPL2a. In tabel 15 wordt een overzicht gegeven van deze categorieën met enkele citaten uit de interviews. (Een volledig overzicht van de uitspraken over dit onderwerp met de categorieën staan in bijlage 3.)

Tabel 15: Antwoorden Interviews: Doelstellingen Fase 2

Categorie	Citaat interview
1 Actievere rol van de student	<i>“Dat studenten vooral het werk doen. Dat zij de actieve rol hebben” (M&M)</i>
2 Koppeling theorie en praktijk	<i>“Hier wordt ook door de SPD, als het goed is, wat meer gekeken naar de vakdidactiek die er achter zit.”(MVT)</i> <i>“Misschien ook meer die verdieping brengen. Hoe koppel je de theorie daar aan.”(Exact)</i>
3 Professionalisering van de SPD	<i>“De uitdaging om verder de theorie in te duiken”(GKB)</i> <i>“Stiekem is het ook een stukje deskundigheidsbevordering, professionalisering”(Nederlands)</i>
4 Betere dialoog tussen student en SPD	<i>“Dat ook de SPD beter in dialoog komt over het leerproces van de student”(GKB)</i> <i>“Het gesprek stimuleert over de competenties. Dat daardoor de student en SPD meer in gesprek raken over die competentieontwikkeling.” (Exact)</i>

Categorie	Citaat interview
5 SPD en student gaan gerichter om met leerwerktaken	<p><i>"Ik denk dat de begeleiding gerichter kan, voor mensen een soort houvast, zo zie ik het ook."(M&M)</i></p> <p><i>"Het gaat erom dat hij ook wat gerichter daarmee omgaat, met zijn leerwerktaken" (GKB)</i></p> <p><i>"Dat de student een bepaalde leerervaring in een kader giet." (MVT)</i></p> <p><i>"Juist in het begeleiden en die voorbereiding van die les dat je daar ook al bevraagd en kijkt wat voor keuzes maakt de student nou, waarom nou. Dat de SPD daar nieuwsgierig naar wordt en daar wat meer op bevraagd dan alleen maar de uiteindelijke les" (Exact)</i></p>
6 De SPD kan de student beter begeleiden bij zijn competentie ontwikkeling	<p><i>"Wat we hopen is dat de SPD ook kan helpen bij het competentiegericht kiezen van die student in wat helpt jou nou een stap verder, welke leerwerktaken zouden jou daar nu in helpen"(GKB)</i></p> <p><i>"Dat je daarin als SPD ook in kunt sturen, van nou ja dat veilige dat beheers je wel, ik wil nu dat je de lat wat hoger legt en ik wil niet dat je eigenlijk dit nu gaat doen." (MVT)</i></p> <p><i>"Hulp bij het beter begeleiden en beoordelen van een student" (Nederlands)</i></p> <p><i>"Dat we vooral gaan begeleiden, gaan uitdagen, gaan die leermeesterrol een beetje oppakken" (Exact)</i></p>
7 Dat de SPD een bepaalde fasering laat zien in hoe je werkt	<p><i>"Er is een lijn ontstaan van bewust worden, thema's eigen maken, simpele elementen ervaren" (GKB)</i></p>
8 Feedback krijgen van de SPD op leerwerktaken en beoordelingsinstrument	<p><i>"Dan kun je vervolgens aan het einde vragen lukt het je om met die rubrics te werken, welke heb je veel gebruikt, welke weinig en welke heb je niet gebruikt. Waren er te veel, waren er te weinig." (Exact)</i></p>

5.4 Conclusie onderzoek deel 1

In de eerste fase van dit onderzoek is Fase 1 van het traject WPL2a onderzocht. Hierbij zijn, met behulp van de vragenlijst, de volgende deelvragen beantwoord:

1. Is er sprake van samenwerking tussen alle betrokkenen bij het gezamenlijk leerwerktaken ontwikkelen bij WPL2a in fase 1 en 2?
2. Op welke manier heeft het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken bij WPL2a volgens betrokkenen een bijdrage geleverd aan het gevoel van partnerschap?

4. In hoeverre heeft het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken bij WPL2a volgens betrokkenen een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het opleiden van tweedejaars studenten?
5. In hoeverre heeft het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken bij WPL2a volgens betrokkenen geleid tot meer kennis van elkaars opleidingspraktijk?

Doel van de interviews over de doelstellingen van Fase 2 was om deelvraag 6 te beantwoorden:

6. Welke kwaliteitscriteria voor de begeleiding en beoordeling van leerwerktaken kunnen onderscheiden worden?

Per deelvraag zal hieronder het gevonden antwoord gepresenteerd worden.

1. Is er sprake van samenwerking tussen alle betrokkenen bij het gezamenlijk leerwerktaken ontwikkelen bij WPL2a in fase 1 en 2?

In de samenstelling van de leerwerkgroepen in fase 1 is te zien dat ILS- HAN en opleidingsschool 4 en 5 in alle leerwerkgroepen vertegenwoordigd zijn. Opleidingsschool 2 heeft geen docentexpert gehad in de leerwerkgroep Exact en Opleidingsschool 3 geen docentexpert bij de leerwerkgroep Nederlands. Opleidingsschool 1 is alleen vertegenwoordigd geweest in de leerwerkgroep Generieke kennisbasis. Dit betekent dat, omdat niet altijd een docentexpert deel nam, niet in elke leerwerkgroep samenwerking heeft kunnen plaatsvinden tussen alle betrokkenen. Tegelijkertijd mag verondersteld worden dat dit gevolgen heeft of zal hebben voor de overdracht en het doorontwikkelen van de leerwerktaken binnen de context van de eigen opleidingsschool (fase 2). Op een aantal scholen is de kans op samenwerking in fase 2 erg klein. Uit de antwoorden in de interviews blijkt bovendien dat op een aantal scholen het nog onduidelijk is hoe Fase 2 eruit zal komen te zien waardoor niet vastgesteld kon worden of en zo ja hoe daar gezamenlijk leerwerktaken zullen worden ontwikkeld .

2. Op welke manier heeft het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken bij WPL2a volgens betrokkenen een bijdrage geleverd aan het gevoel van partnerschap?

Alle docentexperts geven aan dat het gezamenlijk leerwerktaken heeft bijgedragen aan het gevoel partner te zijn binnen de Opleidingsschool. Bij de vakdidactici zijn de meningen hierover verdeeld.

4. In hoeverre heeft het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken bij WPL2a volgens betrokkenen een bijdrage geleverd aan een gezamenlijk denkkader voor het opleiden van tweedejaars studenten?

Uit de antwoorden blijkt dat met name een gemeenschappelijke taal over werkplekleren en een gemeenschappelijk denkkader voor het ontwikkelen van leerwerktaken is ontstaan tijdens het werken in de leerwerkgroepen.

5. In hoeverre heeft het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken bij WPL2a volgens betrokkenen geleid tot meer kennis van elkaars opleidingspraktijk?

Aansluitend bij de vorige vraag geven docentexperts aan dat ze het meest geleerd hebben over het ontwikkelen van leerwerktaken. Daarnaast geven zowel docentexperts al vakdidactici aan dat ze meer (in meer of mindere mate) te weten zijn gekomen van elkaars opleidingspraktijk. Dit mag gezien worden als een belangrijke vooruitgang voor het werken binnen een samenwerkingsverband als een opleidingsschool. Duidelijk wordt echter wel dat de vakdidactici vooral geleerd hebben wat de randvoorwaarden en knelpunten zijn voor werkplekleren in de scholen en niet over de dagelijkse praktijk of nieuwe mogelijkheden van dit werkplekleren.

6. Welke kwaliteitscriteria voor de begeleiding en beoordeling van leerwerktaken kunnen onderscheiden worden?

Door docentexperts worden acht doelen voor Fase 2 genoemd. Deze acht doelstellingen zijn echter zo verschillend van aard en nog zo algemeen geformuleerd dat hier niet direct kwaliteitscriteria uit af te leiden zijn voor begeleiden en beoordelen van leerwerktaken.

De eindconclusie voor Fase 1 op basis van deze resultaten is dat het gezamenlijk leerwerktaken ontwikkelen een bruikbaar instrument kan zijn om een gevoel van partnerschap te laten ontstaan, een gezamenlijk denkkader en meer kennis van elkaars opleidingspraktijk te krijgen. Tegelijkertijd blijkt uit de resultaten dat het gezamenlijk leerwerktaken ontwikkelen géén onderdeel zal zijn van de activiteiten in Fase 2. Daarom kan niet met zekerheid gezegd worden dat de resultaten die behaald zijn bij de docentexperts in Fase 1 zullen worden herhaald bij de SPD-en in Fase 2. Tevens moet geconcludeerd worden dat geen kwaliteitscriteria voor begeleiden en beoordelen geformuleerd kunnen worden, omdat de doelstellingen die betrokkenen hebben genoemd te ver uiteenlopen en niet concreet genoeg zijn.

Deze conclusies hebben gevolgen voor het vervolg van het onderzoek.

6. Opzet van Onderzoek

6.1 Onderzoek deel 2: interview activiteiten Fase 2 WPL2a

In de eerste opzet van het onderzoek was gepland om in Fase 3 van het project een vragenlijst (gebaseerd op de uitkomsten van het onderzoek in Fase 1) te verspreiden voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen voor deel 2 van het onderzoek (Deelvragen 1, 2, 3, 4, 5, 7 en 8). De resultaten van deel 1 van het onderzoek hebben echter geleid tot een aanpassing van het vervolg van het onderzoek. In overleg met de opdrachtgever van ILS HAN is besloten eerst te achterhalen wat de activiteiten in Fase 2 van WPL2a in de eigen opleidingsschool zijn geweest en wat de invloed hiervan is geweest op de SPD-en. Op basis van deze resultaten kan vervolgens bekeken worden of het alsnog zinvol is om met SPD-en vast te stellen wat de opbrengsten zijn geweest van gezamenlijk leerwerktaken ontwikkelen.

Om de 'nieuwe' onderzoeksvraag te beantwoorden worden interviews gehouden met de projectleiders. De belangrijkste vragen in het interview zijn:

1. Welke activiteiten zijn er ondernomen in Fase 2 van Wpl2a?
2. Wat zijn tot nu toe de opbrengsten geweest van deze activiteiten bij de SPD-en?

Respondenten

De vijf projectleiders van de vijf opleidingsscholen zijn gevraagd voor dit interview. De projectleiders zijn de aangewezen persoon, aangezien zij de activiteiten in fase 2 initiëren en coördineren.

Interview

Om de twee nieuwe vragen die zijn ontstaan te beantwoorden hebben zijn de volgende interviewvragen geformuleerd:

1. Wat is er tot nu toe gebeurd om de SPD-en van de studenten in leerjaar 2 mee te nemen in WPL2a?
2. Wie zijn daarbij betrokken geweest?
3. Wat is het doel geweest van deze activiteiten?

4. Denk je dat er hierdoor iets is veranderd in de dagelijkse begeleiding/beoordeling van tweedejaars studenten bij jou op de opleidingsschool? Zo ja wat en heb je daar al iets van gezien?
5. Zijn er betrokkenen die ons nog meer informatie kunnen geven over dit proces verlopen is en die we hiervoor ook kunnen benaderen?
6. Heeft u verder nog een vraag of een toevoeging aan dit gesprek?

De interviews zijn in een tweegesprek tussen projectleider en onderzoeker afgenomen. Een interview is vanwege organisatorische redenen telefonisch afgenomen. De onderzoeker heeft de hierboven geformuleerde interviewvragen als leidraad gebruikt. Daar waar nodig is om verheldering of verdieping van de antwoorden gevraagd.

6.2 Verwerking resultaten

De onderzoeker heeft na elk gesprek de interviews letterlijk uitgeschreven. De interviews zijn doorgenomen en vervolgens zijn de uitspraken geanalyseerd en geordend. De resultaten zijn anoniem verwerkt.

7. Resultaten onderzoek deel 2

Analyse van de uitspraken in de interviews heeft duidelijk gemaakt dat er op de vijf opleidingsscholen zeer diverse activiteiten zijn ondernomen op basis van de activiteiten in de leerwerkgroepen in fase 1. Om zicht te krijgen op de activiteiten zijn deze geordend naar type en doel (informatie geven, begeleiden van SPD-en, Evalueren en Samen leerwerktaken ontwikkelen) en is gekeken naar de betrokkenen bij deze activiteiten. In onderstaande tabel zijn de resultaten per opleidingsschool overzichtelijk weergegeven. (Tabel 16).

De opbrengsten die de projectleiders in de interviews noemen worden gepresenteerd in Tabel 17.

Tabel 16: Activiteiten met doelstellingen en betrokkenen WPL2a Fase 2 per opleidingsschool

	OidSchool 1	OidSchool 2	OidSchool 3	OidSchool 4	OidSchool 5
Betrokkenen	Projectleider, opleidingsdocent en vakcoaches (SPD-en)	ABS, SPD-en, docentexperts en vakdidactici/onderwijskundige HAN	SPD-en, ABS-en ⁵ en docentexperts	SPD-en, docentexperts en vakdidactici/onderwijskundige HAN	Opleidingsdocenten, SPD-en, interne vakexperts, studenten en vakdidactici HAN
Informatie geven	De 3 plenaire bijeenkomsten die gepland waren zijn niet doorgegaan i.v.m. het te beperkte aantal studenten De projectleider heeft gesprekken gehad met betrokken vakcoaches.	De overdrachtsbijeenkomsten werden door de SPD-en slecht bezocht. SPD-en zijn mondeling ingelicht door de ABS SPD-en hebben een flyer gekregen met informatie	Overdrachtsbijeenkomst in januari: uitleg algemene zaken, leertaken besproken per vak	Twee overdrachtsbijeenkomsten in januari waarbij informatie is gegeven over opleidingsscholen en over leerwerktaken	In januari bijeenkomst voor alle SPD-en, opleidingsdocenten (ABS), interne vakexperts: uitleg principe van opleiden in de school, toelichting leerwerktaken
Begeleiden van SPD-en	De projectleider is tussendoor als er vragen waren aangesloten bij de gesprekken van de vakcoaches (SPD-en) met studenten.		ABS'en geven SPD-en individueel uitleg over de bedoeling van leerwerktaken	Docentexperts plannen in april/mei een terugkom-/intervisiebijeenkomst met hun SPD-en	Bijeenkomst met vakexperts en SPD-en in juni om naar het beoordelingsstuk te kijken.
Evaluëren	De projectleider is bij evaluatiegesprekken en geweest met de vakcoaches (SPD-en).	De projectleider geeft aan dat hij in mei diepte-interviews af gaat nemen bij de betrokken studenten	23 april: Docentexperts evalueren, blikken terug en kijken vooruit naar volgend jaar In juni evalueren SPD-en, ABSen, docentexperts	Bijeenkomst in april voor docentexperts en SPD-en om de stand van zaken te bespreken. Bijeenkomst in juni om te evalueren.	SPD-en, interne vakexperts en vier vakdidactici van de HAN bespreken de tussenstand in Maart.
Samen leerwerktaken ontwikkelen	i.v.m. het te beperkte aantal studenten is dit niet aan de orde geweest.			De tweede bijeenkomst in januari was hiervoor bedoeld, maar aangezien daar weer andere SPD-en waren dan bij deze eerste bijeenkomst, is het een overdrachtsbijeenkomst geworden.	

Op alle opleidingsscholen zijn de SPD-en betrokken geweest bij activiteiten rondom leerwerktaken. Verschillen tussen opleidingsscholen doen zich voor in al dan niet betrekken van de algemeen begeleiders van de studenten op de opleidingsscholen en de docenten van ILS HAN bij de bijeenkomsten. Wat de aard van de bijeenkomsten betreft worden de vermoedens naar

⁵ ABS is Algemeen Begeleider School, de functionaris die de overall begeleiding van de studenten heeft en de contacten onderhoudt met ILS HAN en de opleider van de HAN.

aanleiding van de resultaten uit Fase 1 bevestigd in dit overzicht. De bijeenkomsten die zijn georganiseerd zijn voornamelijk informatie- en evaluatiebijeenkomsten geweest. Het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken is geen onderdeel te zijn geweest van deze activiteiten. Daarnaast wordt met een aantal activiteiten ook maar enkele SPD-en bereikt.

De opbrengsten van bovengenoemde activiteiten die genoemd worden door de verschillende projectleiders worden in tabel 17 gepresenteerd. Om een completer beeld te krijgen is het aantal studenten per opleidingsschool die aan leerwerktaken werken vermeld.

Tabel 17: Opbrengsten van Fase 2 WPL2a genoemd door projectleiders van de vijf opleidingsscholen

Oid School	Aantal studenten WPL2a	Opbrengsten Fase 2	Citaten interviews
1	2	1. Nieuwe leerwerktaken	<i>“Het werken met leerwerktaken is voor ons niet nieuw. Het zijn gewoon twee/drie vakcoaches geweest die met iets andere leerwerktaken hebben gewerkt dan ze gewend waren. Dat is het enige verschil geweest.”</i>
		2. Studenten zijn goed geïnformeerd	<i>“De studenten waren goed geïnformeerd. De student van geschiedenis had de taken meegekregen, wist welke taken er waren, welke hij vanuit het instituut moest doen en welke keuzes hij kon maken. Van twee kanten was duidelijk wat er gebeuren moest.”</i>
		3. Goed proces	<i>“Het is wel een heel goed proces en het is goed om leerwerktaken samen te ontwikkelen en na te gaan wat heeft het nu opgeleverd.”</i>
2	31	1. Verwachte opbrengst in begeleiding	<i>“De begeleiding wordt anders omdat je zeer gericht met leerwerktaken werkt. SPD-en moeten meer kunnen dan begeleiden op competenties. Ik heb daar zelf niet zoveel van gezien omdat ik niet de direct betrokken ABS ben.”</i>
		2. Nog niet volledig duidelijk	<i>“Ik ga zelf na de vakantie diepte/interviews afnemen bij de betrokken studenten, Eind mei hoop ik dan meer te weten.”</i>
3	39	1. Nog onvoldoende opbrengst/ duidelijkheid bij SPD	<i>“ABS-en moeten nog behoorlijk wat uitleggen aan SPD-en.”</i>
		2. Nog onvoldoende opbrengst/ duidelijkheid bij student	<i>“Voor studenten is er nog veel onduidelijkheid.”</i>
4	31	1. Nog niet volledig duidelijk	<i>“Na de bijeenkomsten per vak/vakkencluster in april/mei, is er meer te vertellen over hoe het ermee staat, hoeveel studenten onze leerwerktaken gekozen hebben en waarom wel/niet.”</i>

5	13	1. SPD sluit goed aan bij student	<i>“SPD-en sluiten heel goed aan bij de leervragen/leerbehoefden van de studenten.”</i>
		2. Meer houvast SPD in begeleiding	<i>“Leerwerktaken geven de SPD-en goed zicht op wat de studenten kunnen leren, waar ze vinden dat de studenten het eerst aan toe zijn, wat een logische vervolgstap zou zijn. Sommige studenten namen dat automatisch over, andere studenten hadden daar andere gedachten over en daar ontstonden interessante gesprekken.”</i>
		3. Schooloverstijgende uitwisseling	<i>“De kracht was ook dat we steeds als collectief bij elkaar waren, waardoor ook veel uitwisseling ontstond tussen SPD-en onderling en ook van de verschillende scholen. Het werd daardoor schooloverstijgend.”</i>

De effecten van de activiteiten die genoemd worden lijken minimaal te zijn en maar te zien bij enkele SPD-en. Eén projectleider (opleidingsschool 5) ziet duidelijke resultaten van het werken met leerwerktaken, maar, omdat op deze opleidingsschool al langer met leerwerktaken gewerkt wordt, kan hier niet met zekerheid gesteld worden dat deze resultaten gezien kunnen worden als effecten van het WPL2a traject. Een aantal projectleiders geeft aan dat ze wel opbrengsten verwachten, maar deze nog niet hebben kunnen vaststellen. De reden hiervoor is dat of nog geen evaluatiebijeenkomsten gehouden waren, of dat er nog nauwelijks met de leerwerktaken gewerkt was, of dat er een te beperkt studentenaantal was om de effecten te kunnen benoemen. Eén projectleider (opleidingsschool 3) geeft aan dat WPL2a tot nu toe ook nog veel onduidelijkheid oplevert voor studenten en SPD-en.

8. Conclusie onderzoek deel 2

Met behulp van de interviews zijn de volgende twee vragen beantwoord:

1. Welke activiteiten zijn er ondernomen in Fase 2 van Wpl2a?
2. Wat zijn tot nu toe de opbrengsten geweest van deze activiteiten bij de SPD-en/dagelijks begeleiders?

Hieronder worden de antwoorden op deze vragen gepresenteerd.

1. Welke activiteiten zijn er ondernomen in Fase 2 van Wpl2a?

De activiteiten die hebben plaatsgevonden op de opleidingsscholen in Fase 2 van WPL2a, waren voornamelijk gericht op informatie overbrengen, begeleiden en evalueren. Gezamenlijk leerwerktaken ontwikkelen heeft op geen van de opleidingsscholen plaatsgevonden.

2. Wat zijn tot nu toe de opbrengsten geweest van deze activiteiten bij de SPD-en/dagelijks begeleiders?

Er zijn twee opleidingsscholen (opleidingsschool 1 en 5) waar al opbrengsten van het werken met leerwerktaken genoemd worden. Deze opleidingsscholen werken echter al langer met leerwerktaken dus kan niet met zekerheid gezegd worden dat deze opbrengsten een regelrecht resultaat zijn van WPL2a.

Op de andere drie leerwerktaken zijn de opbrengsten nog niet gezamenlijk vastgesteld of leidt het WPL2a vooral nog tot veel onduidelijkheid. Maar op basis van de activiteiten die zijn ondernomen op alle vijf de opleidingsscholen en het aantal SPD-en dat hiermee is bereikt kan worden afgevraagd wat de impact op de kwaliteit van begeleiden en beoordelen in zo'n korte periode kan zijn geweest.

Omdat het gezamenlijk leerwerktaken ontwikkelen niet is doorgezet in Fase 2 en de verwachte impact op dagelijkse begeleiding en beoordeling door SPD-en op dit moment klein is, is het niet mogelijk om de onderzoeksvraag *Wat zijn de opbrengsten van gezamenlijk leerwerktaken ontwikkelen binnen "Samen Opleiden" WPL2a?* ook voor fase 2 en fase 3 van WPL2a te beantwoorden.

9. Eindconclusie en Aanbevelingen

Op basis van dit flankerend onderzoek van het eerste jaar WPL2a kunnen een aantal conclusies worden getrokken. Allereerst blijkt uit het onderzoek dat het gezamenlijk leerwerktaken ontwikkelen in Fase 1 positieve resultaten heeft gehad voor het partnerschap. Het gevoel van partnerschap bij betrokkenen (voornamelijk bij de docentexperts) is vergroot, er zijn gezamenlijke uitgangspunten ontstaan voor opleiden (een gemeenschappelijke taal over werkplekleren en een gemeenschappelijk denkkader voor het ontwikkelen van leerwerktaken) en er is door de docentexperts geleerd over het opleidingstraject van tweedejaars studenten.

Het is dan ook heel jammer te moeten concluderen dat de stap naar gezamenlijk leerwerktaken ontwikkelen op de opleidingsscholen in fase 2 niet gemaakt is, terwijl dit juist wel een

instrument lijkt te zijn dat kan bijdragen aan partnerschap, kennis en een gemeenschappelijk denkkader. De effecten die projectleiders noemen als resultaat van fase 2 zijn minimaal en zichtbaar bij slechts enkele SPD-en.

Daarnaast blijkt uit de interviews met docentexperts en vakdidactici dat beelden die betrokkenen (docentexperts en vakdidactici) hebben over wat de kwaliteit van de begeleiding zou kunnen verbeteren erg verschillend zijn en nog erg algemeen geformuleerd worden. Dit geeft hierdoor een eenzijdig en nog geen concreet beeld van de kwaliteitscriteria voor begeleiden en beoordelen die binnen ILS-HAN, partnerscholen en WPL2a gehanteerd worden. Uit de vragenlijsten blijkt ook dat het samen ontwikkelen van leerwerktaken in geringe mate heeft bijgedragen aan het ontstaan van zo'n gezamenlijk denkkader voor begeleiden en beoordelen van stagiaires. Blijkbaar is hier minder over gesproken in de leerwerkgroepen.

Aangezien het samen ontwikkelen van leerwerktaken tot positieve resultaten leidt, is een belangrijke aanbeveling voor jaar 2 van WPL2a in ieder geval, dat de stap gemaakt wordt naar het gezamenlijk ontwikkelen van leerwerktaken met SPD-en. Door SPD-en hier een duidelijk rol te geven wordt de waarschijnlijkheid dat WPL2a leidt tot een verandering in het begeleiden en de beoordeling van hun studenten groter.

Daarnaast zou een belangrijke aanbeveling zijn om het project te onderbouwen met theorie die uitspraken doet over criteria voor samen werken aan bijvoorbeeld leerwerktaken en werkplekieren, Theorie kan bijdragen aan versterking van de opzet van het traject maar ook de basis vormen om met elkaar in gesprek te gaan over doelen van WPL2a en daarmee samenhangend de kwaliteitscriteria voor het begeleiden en beoordelen van studenten in leerjaar 2. Wanneer dit alles duidelijk wordt voor alle betrokkenen kan dit alleen maar in het voordeel werken van het samen opleiden in leerjaar 2.

10. Vervolg WPL2a en Flankerend onderzoek

In overleg met ILS-HAN zullen de resultaten van dit onderzoek besproken worden en van hieruit gekeken worden naar het vervolg. Hierbij zullen eventuele nieuwe evaluatiegegevens uit de opleidingsscholen worden meegenomen. Een voorstel zou zijn om samen te bekijken wat de docentexperts en eventueel vakdidactici nodig hebben om samen met SPD-en leerwerktaken te ontwikkelen. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld een professionaliseringstraject of 'ontwikkelkringen' waar in de buitenste kring de docentexperts leren over samen ontwikkelen

en hoe ze SPD-en hierbij kunnen begeleiden en daarbinnen een kring met SPD-en die samen leerwerktaken ontwikkelen. Op deze manier leren zowel de docentexperts als de SPD-en meer over vakdidactiek en krijgen de docentexperts voldoende ondersteuning tijdens dit traject..

Het vervolgonderzoek dat aan dit traject gekoppeld kan worden is een flankerend onderzoek waarbij op verschillende momenten wordt gekeken welke activiteiten bijdragen aan het partnerschap en de begeleiding en beoordeling van tweedejaars studenten, of een onderzoek waarbij vanuit de theorie kwaliteitscriteria voor samen ontwikkelen worden gebruikt om het traject WPL2a te versterken. In beide gevallen zal op verschillende niveaus onderzocht worden of het partnerschap is versterkt en of de kwaliteit van begeleiden en beoordelen is vergroot.

11. Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht activiteiten Fase 2

1	OMO	NED	Fase 2 gaat aan het Eckartcollege voorbij! De voorbereiding, d.w.z. informatie voorafgaand aan deze bijeenkomsten komt niet overeen. Daarmee is beslist niet gezegd dat de bij eenkomsten niet genoeg rendement hebben opgeleverd maar het positieve effect ervan zal niet zo groot zijn als verwacht/gehoopt. In fase twee ga ik dus een ander traject volgen met de gemaakt leerwerktaken. Ik ga studenten van de Fontys + mijn collega's Nederlands vragen om feedback te geven op leerwerktaken. Misschien is er een mogelijk dat ik mijn een (deel van) leerwerktaken gaan uitvoeren	1. Feedback op lwt-en vragen 2. lwt-en zelf uitvoeren
2	QUA	NED	Binnen Quadraam drie bijeenkomsten voor SPD-ers om de LWT toe te lichten, het beoordelen van de LWT in goede banen te leiden en om de coachingsvaardigheden aan te scherpen. Op de werkvloer de twee SPD-ers binnen mijn school en de studenten coachen/begeleiden t.a.v. de LWT middels vaste afspraken	3. lwt-en toelichten 4. beoordelen van lwt-en in goede banen leiden 5. coachingsvaardigheden aanscherpen 6. SPD-en begeleiden bij lwt
3	RvN	NED	Na veel vragen en informatie verzamelen is mij nu pas meer duidelijk geworden over fase 2. Waarschijnlijk heeft het Udens College géén studenten Nederlands WPL2! Binnen "mijn" school heb ik dan geen concrete taak. Op 2 november 2011 kreeg ik te horen dat ik dan naar Nijmegen moet om op andere scholen SPD-en te ondersteunen. Daar heb ik nog totaal geen voorstelling van. Vreemde/onbekende SPD-en; vreemde/onbekende school; Wie regelt wat? Hoe vaak? Wanneer?	7. nog onbekend
4	RvN	MM	14 December: voorbereiden bijeenkomsten 11 + 25 januari met leden van PvL. April: evaluatiebijeenkomst met SPD'ers (van scholen PvL). Terugkoppeling naar opleidingsteam binnen NSG. 19 December: binnen NSG bijeenkomst met SPD'ers eigen school wellicht is daar ruimte/tijd om nog iets te vertellen	8. bijeenkomsten invulling nog onbekend 9. evaluatiebijeenkomst 10. Bijeenkomst eigen school iets vertellen
5	OMO	MM	Het is nog niet helemaal helder, er komt nog een bijeenkomst om het een en ander kort te sluiten.	7. nog onbekend
6	OMO	MVT	Nog niet duidelijk. Er volgt een gesprek met Corry Kocke over hoe we verder gaan. Dit omdat we (mijn collega en ik) niet goed wisten waar we aan begonnen en in een dubbel traject verzeild zijn geraakt (OVO & HAN). Mijn rol in fase 2 hangt van dit gesprek af	7. nog onbekend
7	QUA	MVT	Kijken of ik meer theorie en praktijk aan elkaar kan verbinden. Hoe doen de ontwikkelde Lnt het voor Engels. Studenten navragen waar men op de opleiding mee bezig is.	11. zelf meer theorie aan praktijk verbinden 12. evalueren lwt-en 13. studenten navragen waar ze op de opleiding mee bezig zijn
8	ALL	MVT	11 Januari voorlichting geven aan SPD → implementeren van de leerwerktaken. Tussentijdse begeleiding geven aan SPD m.b.t. LWT (als dit nodig is). Evaluatiebijeenkomst organiseren	3. lwt-en toelichten/implementeren 6. SPD-en begeleiden bij lwt 9. evaluatiebijeenkomst
9	RvN	MVT	Dat mag een bijeenkomst op 14 december met de projectleider uitwijzen. Voorlopig zijn er in januari twee bijeenkomsten voor SPD'ers geregeld	8. bijeenkomsten invulling nog onbekend
10	RvN	MVT	Het zal beperkt blijven -voorlopig althans- tot overleg met Zelfa (uit dezelfde opleidingsschool) vanwege mijn zwangerschapsverlof	14. weinig/niets
11	ALL	MVT	Twee bijeenkomsten, 1x implementeren, 1x evalueren. Feedback vragen, resultaten en voortgang bespreken	1. Feedback op lwt-en vragen

				3. lwt-en toelichten/implementeren 9. evaluatiebijeenkomst
12	ALL	EXC	Heb ik niet dit jaar!! M.b.t. lwg exact!	14. weinig/niets
13	OMO	EXC	Informereren van SPD over: Lwt, begeleiden, evt. ontwikkelen van nieuwe lwt	3. lwt-en toelichten/implementeren 5. coachingsvaardigheden aanscherpen 15. ontwikkelen nieuwe lwt
14	OMO	EXC	Ondersteuning/feedback collega docent-expert binnen Firoretti op achtergrond traject volgen om het op te kunnen pakken wanneer dit nodig is	16. Ondersteuning collega docent-expert
15	RvN	EXC	Rol van coach/begeleider/raadgever/vraagbaak. Organiseren van een terugkoppelingsmoment voor evaluatie/reflectie	6. SPD-en begeleiden bij lwt 9. evaluatiebijeenkomst
16	OMO	GKB	We gaan drie bijeenkomsten houden binnen de OMO-scholen groep voor participerende kernscholen en hun SPD-en. 1. Introductiebijeenkomst (vooraf aan WPL2a: - concept v. Oids -Alg. info over WPL 2a - Rol SPO - Toelichting LWP (GRB door mij, vakgerichte LWT door vakexperts. 2. Bijeenkomst (tijdens WPL2a) -ondersteuning v.d. SPO's (begeleiding). 3. Bijeenkomst (aan het einde van WPL2a) - ondersteuning van de SPO's (beoordeling)	17 informatiebijeenkomst WPL2 algemeen 4. beoordelen van lwt-en in goede banen leiden 6. SPD-en begeleiden bij lwt
17	QUA	GKB	Er zijn een aantal afspraken gemaakt m.b.t. de SPD'r gemaakt → introductiebijeenkomst halverwege het traject en tegen het einde. M.n. in 2e en 3e bijeenkomst komen LMT en beoordelen aan bod	3. lwt-en toelichten/implementeren 4. beoordelen van lwt-en in goede banen leiden
18	RvN	GKB	Drie bijeenkomsten binnen Quadraam: 1. algemene voorlichting over opzet, doelen en programma. 2. Leerwerktaken. 3. Beoordeling. Ondersteuning op de werkvloer	17 informatiebijeenkomst WPL2 algemeen 3. lwt-en toelichten/implementeren 4. beoordelen van lwt-en in goede banen leiden 6. SPD-en begeleiden bij lwt
19	All	GKB	Er zijn twee bijeenkomsten gepland. 1. SPD-en informeren. 2. Evalueren. Tijdens stage WPL2a SPD en student ondersteunen	3. lwt-en toelichten/implementeren 9. evaluatiebijeenkomst
20	RvN	GKB	Info geven over lwt op bijeenkomst(en). Verzamelen van gewenste onderwerpen lwt voor de toekomst. Aanspreekpunt/aanmailpunt voor vragen over het GKB	3. lwt-en toelichten/implementeren 18 informatie verzamelen voor vervolg lwt-en 6. SPD-en begeleiden bij lwt

Activiteiten gericht op dagelijks begeleiders/SPD-en

Informatie geven	10
Begeleiden van SPD-en	8
Evalueren/Feedback/informatie vragen SPD	8
Samen leerwerktaken ontwikkelen	Eventueel 1
Niets/nog onbekend	6

Bijlage 2 Leerpunten werkplekleren in school volgens vakdidactici

Vakdidacticus van ILS-HAN	Antwoorden open vragen	Categorieën
1	<i>Er zijn veel mogelijkheden als er aan randvoorwaarden wordt voldaan zoals => voldoende tijd (taakuren)(1), kortere communicatielijnen (nu veel ruis in communicatie)(2) en meer theoretische bagage. Middels opfrisdagen kan er volgens mij gewerkt worden aan theoretische bagage.(3) Ik heb een welwillende leergierige houding waargenomen in het werkgroepje nederlands. Onzekerheid over de precieze invulling van de diverse fasen en de verwachtingen van schoolleiders en anderen zorgt voor stagnatie in het proces (4)</i>	1 Randvoorwaarden- tijd 2 Randvoorwaarden- communicatie 3 Randvoorwaarden- meer theoretische bagage 4 Knelpunt- Onduidelijkheid
2	<i>Communicatie, communicatie, communicatie (2) Afhankelijkheid van de HAN van de afzonderlijke scholen en daar binnen de structuur, cultuur etc.(5)</i>	2 Randvoorwaarden- communicatie 5 Knelpunten- Afhankelijkheid
3	Niet ingevuld	
4	<i>Organisatorische kaders nodig om ruis te voorkomen => op scholen en ILS-breed (6) Door veranderende VO programma's HAN moeilijk af te stemmen/ info te geven "in ontwikkeling" (4) Divers niveau SPS- waarop steek je in?(7)</i>	6 Randvoorwaarden- Aansturing 4 Knelpunten- Onduidelijkheid 7 Knelpunten – Diversiteit
5	<i>Diversiteit is groot (in beginsituatie, doelen, verwachtingen)(7) Aansturing is belangrijk (als leerwerkgroep en in het totaal van de activiteiten van de opleidingsschool (6)</i>	7 Knelpunten- Diversiteit 6 Randvoorwaarden- Aansturing

Bijlage 3 Overzicht doelen Fase 2 uit interview

Doel	Citaat interview	Werkgroep
Actievere rol van de student	Dat studenten vooral het werk om te doen. Dat zij de actieve rol moeten zijn.	M&M
Koppeling theorie en praktijk	De koppeling van de theorie naar de praktijk is daarbij wezenlijk en die duw je zo in elkaar. En dat kun je ook laten zien aan SPD-en	MVT
	Hier wordt ook door de SPD, als het goed is, wat meer gekeken naar de vakdidactiek die er achter zit.	MVT
	Misschien ook meer die verdieping brengen. Hoe koppel je de theorie daar aan.	Exact
Professionalisering van SPD	De uitdaging om verder de theorie in te duiken	GKB
	SPD-en moeten ook nog het idee hebben dat ze er zelf ook iets aan hebben, dat ze er zelf beter van worden.	Nederlands
	Stiekem is het ook een stukje deskundigheidsbevordering, professionalisering	Nederlands
	Voor een SPD is het dan ook van "Oh, het kan zo ook, oh dat is ook een leuke manier. Dat kan ik ook wel eens doen".	Nederlands
	Op den duur worden ze geschoold hè, die SPD-en	Nederlands
	SPD-en leren over vakdidactiek en over het vakinhoudelijke en we kunnen ze leren hoe ze kunnen focussen tijdens begeleidingsgesprekken of we kunnen ze daar hulpmiddelen voor geven.	Nederlands
Betere dialoog tussen student en SPD	Dat ook de SPD beter in dialoog komt over het leerproces van de student	GKB
	Het gesprek stimuleert over de competenties. Dat daardoor de student en SPD meer in gesprek raken over die competentieontwikkeling.	Exact
SPD en student gaan gerichter om met leerwerktaken	Ik denk dat de begeleiding gerichter kan, voor mensen een soort houvast, zo zie ik het ook.	M&M
	Het gaat erom dat hij ook wat gerichter daarmee omgaat, met zijn leerwerktaken	GKB
	Dat de student een bepaalde leerervaring in een kader giet	MVT
	Leerwerktaak wel een heel goed instrument om te gebruiken, ook om concreter te praten over een stukje lesinvulling dat ze gegeven hebben.	MVT
	Dat de voorbereiding voor de SPD als voor de student beter is op het moment dat er lesgegeven wordt weten beide partijen beter wat er gaat gebeuren en wat de eisen zijn.	MVT
	Juist in het begeleiden en die voorbereiding van die les dat je daar ook al bevraagd en kijkt wat voor keuzes maakt de student nou, waarom nou. Dat de SPD daar nieuwsgierig naar wordt en daar wat meer op bevraagd dan alleen maar de uiteindelijke les	Exact

Doel	Citaat interview	Werkgroep
De SPD kan de student beter begeleiden bij zijn competentieontwikkeling	Wat we hopen is dat de SPD ook kan helpen bij het competentiegericht kiezen van die student in wat helpt jou nou een stap verder, welke leerwerktaken zouden jou daar nu in helpen	GKB
	Dat je daarin als SPD ook in kunt sturen, van nou ja dat veilige dat beheers je wel, ik wil nu dat je de lat wat hoger legt en ik wil niet dat je eigenlijk dit nu gaat doen.	MVT
	Hulp bij het beter begeleiden en beoordelen van een student	Nederlands
	Dat we vooral gaan begeleiden, gaan uitdagen, gaan die leermeesterrol een beetje oppakken	Exact
	Het gesprek stimuleert over de competenties. Dat daardoor de student en SPD meer in gesprek raken over die competentieontwikkeling.	Exact
	Dat begeleiding en beoordeling meer gekoppeld gaan worden aan onderliggende competenties en dat een leerwerktaak zo is ingericht dat hij recht doet aan het ontwikkelingsproces wat we met het model proberen te monitoren.	Exact
Dat SPD-en een bepaalde fasering zien in hoe je werkt	Ik ben denk ik al blij als studenten en SPD-en aangeven dat ze door middel van die leerwerktaak bewuster bezig zijn geweest met de competentieontwikkeling. Dat het hun een handvat geboden heeft.	Exact
	Er is een lijn ontstaan van bewust worden, thema's eigen maken, simpele elementen ervaren	GKB
Feedback krijgen op leerwerktaken en beoordelingsinstrument	Dan kun je vervolgens aan het einde vragen lukt het je om met die rubrics te werken, welke heb je veel gebruikt, welke weinig en welke heb je niet gebruikt. Waren er te veel, waren er te weinig.	Exact
	Of het door ons gekozen model bijdraagt aan het volgen van het proces wat onze bedoeling is	Exact
	Kan het uiteindelijk de begeleider helpen om dus de eindevaluatie, die beoordeling te geven	Exact